

*Булат Ольга Русланівна,
Національний університет “Острозька академія”*

ЛЕКСИКА НА ПОЗНАЧЕННЯ МОРСЬКОГО ПОБУТУ В РОМАНАХ РАФАЕЛЯ САБАТІНІ “ОДІССЕЯ КАПІТАНА БЛАДА” ТА “ХРОНІКА КАПІТАНА БЛАДА”

Стаття має на меті опис та вивчення специфіки та вживання лексичних одиниць в англомовних текстах про морський побут на основі романів Рафаеля Сабатіні.

Ключові слова: семантичне поле, компонентний аналіз, синтез.

The article deals with description and study of lexical units, connected with sea way of life, which are present in the works of Rafael Sabatini.

Key words: semantic field, component analysis, synthesis.

Семантичне поле є системою, завдяки якій здійснюється вивчення змін у мові. Теорії поля більше ніж сто років, однак це не зменшує цікавості науковців до її дослідження. Ідеї та принципи семантичного аналізу мови, які надалі були об'єднані під загальною назвою дослідження семантичного поля, виникали і склалися поступово. Вони беруть свій початок в кінці ХІХ – на початку ХХ століть. Формування цих ідей та принципів ми знаходимо в працях вчених, мовознавців та інших.

Основний зміст підходів до аналізу та опису лексичної семантики полягає в тому, що поступово утверджується системний погляд на значення слів, який знайшов своє вираження у методі семантичного поля. Основоположником цього поля вважається німецький вчений Й. Тріп [1:98].

Під час розвитку теорії поля як системи, законом розвитку якої вважався закон органічного виокремлення з цілого, Л. Вейсгербер заклав основи компонентного аналізу.

Усестороннє вивчення словникового складу є однією з найбільш-

ших проблем мовознавства. Саме тому він був і залишається цінним і актуальним об'єктом наукових досліджень.

Мета роботи полягає в дослідженні лексики англійської мови, що позначає морський побут.

Об'єктом дослідження є специфіка та вживання лексичних одиниць в англомовних текстах про морський побут.

Предметом дослідження є лексичні одиниці, які використовуються в романах Рафаеля Сабатіні “Одіссея капітана Блада” та “Хроніка капітана Блада” та позначають морський побут.

Найефективнішим у дослідженнях змістового аспекту значеннєвих одиниць мови є компонентний аналіз, з яким ми і працювали у даному дослідженні. Компонентний аналіз – метод лінгвістичного вивчення значень слів, суть якого полягає в розщепленні значення слова на складові компоненти, які називають семами, семантичними множниками і, зрідка, маркерами [2:6].

Методика компонентного аналізу передбачає не тільки розщеплення значень на складники, а й їх синтез. Компонентний аналіз застосовують не лише в теоретичних дослідженнях лексичної семантики. Він широко використовується в лексикографії. Новий тип тлумачних словників, де значення слів тлумачаться в термінах семного (компонентного) аналізу, вигідно відрізняється від традиційних адекватною, об'єктивною і вичерпною семантизацією [3:4].

Шляхом компонентного аналізу лексики у творах Рафаеля Сабатіні було виділено такі основні лексико-семантичні поля: типи кораблів (*ship, frigate, craft, sloop, boat, cockboat*) деталі будови кораблів (*board, deck, cabin, gangway, mast, anchor*), дії членів команди корабля (*to take on board, to go by the board, to lie at anchor, to aboard, to take in tow*).

Також в ході дослідження цієї теми було зібрано та систематизовано лексику англійської мови, класифіковано лексику морського побуту, описано семантичну структуру одиниць лексики, а також проведена детальна квантитативна характеристика лексико-семантичних полів.

Отже, аналіз лексики у романах Рафаеля Сабатіні “Хроніка капітана Блада” і “Одіссея капітана Блада” дозволяє стверджувати що насиченість і варіативність лексичних одиниць, які є засобом відтворення морського побуту у творах є відповідними як у мові оригіналу, так і в мові перекладу.

Література:

1. Антомонов А. Ю. Исследование структурной организации лексико-семантического поля / А. Ю. Антомонов. – К., 1987. – 191 с.
2. Цветков Н. В. К методологии компонентного анализа // Вопросы языкознания. – 1984. – №3.
3. Goodenough W. Componential Analysis and the Study of Meaning. “Language”, 1956. – V. 32. – № 1.